

G

Geandewei

KERKBLAD

Jaargang 26 - nummer 5
vrijdag 8 maart 2019
editie Dokkum e.o.

Foto Willem Wilstra

Protestantse
Kerk

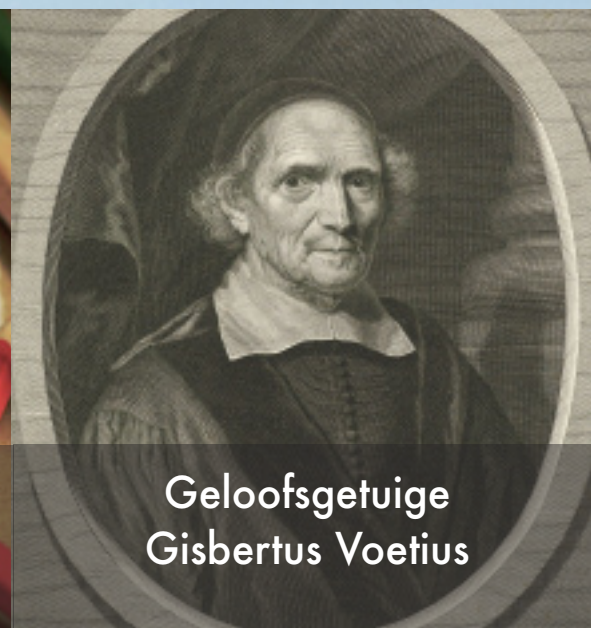
Maaitiid op 'e terp fan Wetsens

Achter de muzyk oan

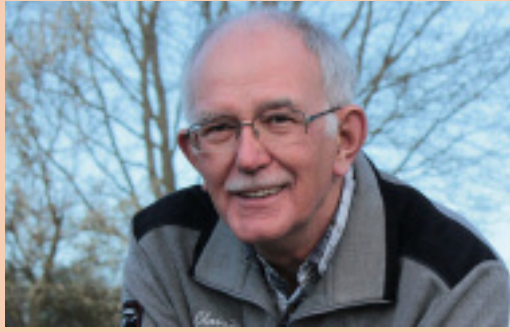

Zeven maal zeventig
keer vergeven

Geloofsgetuige
Gisbertus Voetius

Column Anders Rozendal

Achter de muzyk oan

As bern kaam ik foar it earst mei 'live-muzyk' yn oanrekking doe't it korps troch de buorren gie. Prachtich fûn ik dat. As lytse streuperts rûnen wy mei it korps op, seagen hoe't de koperblazers de fentilen dûnsje lieten en hoe't de gruttetromdrager it ynstrumint droanje liet. De earen sûzen ús, mar wat koe 't skele. Muzyk, dát wie nochris wat!

Letter moast ik sneins mei nei tsjerke. Fan dat 'moatten' haw ik neat oerhâlden. Krektoarsom, ik learde dêr rekkenjen. Yn it earstoan telde ik alle glês-yn-leadrútsjes dy't yn in ramt sieten, letter fertelde myn broer my dat ik in soad tellerij útsparje koe troch in horizontale rigel te fermanichfâldigjen mei in fertikale rigel. Sa sjocht men mar wer: tsjerketiid is nea ferlerne tiid.

Om op de muzyk werom te kommen: Us oargelist koe prachtich spylje. Dan kaam ik net oan tellen of rekkenjen ta, mar harke fol bewûndering nei de klanken dy't oer ús hinne brûsden. As jo sá oargelspylje koenen, of by it korps sa'n machtich lûd út de grutte bas krije, of sá ritmysk de grutte trom hearre litte koenen, dán wienen jo in bysûnder minske. Sels haw ik spitigernôch gjin oanlis om hokker ynstrumint dan ek te bespyljen. Doe't in dochter eartiids op blokfluitles siet, haw ik it ris besocht. Mar fierder as de earste rigels fan *Au clair de la Lune*, en dan ek noch yn slow-motion, kaam ik net. Ta myn grutte blydskip spilet in pakesizzer by it korps op de althoarn. Grutsk sit ik by de muzykútfierings.

Myn bewûndering foar muzykminskens is altyd bleaun. Dy bewûndering jildt ek de komponisten dy't de noaten oardere hawwe. En, sûnder ynstruminten gjin muzyk, dêrom: hulde oan 'e ynstrumintmakers.

Yn 'e âldheid is immen op in stuit begûn om in muzykynstrumint yninoar te knuzeljen: wie it in trom, in fluit of in rinkelbom? Wy witte it net, mar wat moatte wy wiis mei dy man wêze. Syn namme? Jûbal. Hy wie de soan fan ien fan de grutste patsers út it âlde testamint. Mar as sels patsers sokke bern krije, is, en bliuwt der hoop foar dizze wrâld. Sille wy dêrom dit jier mar wer fleurich achter de muzyk oan gean?

Meditatie Crisis? What crisis?

'Daarom houden de goddelozen geen stand in het gericht.'
(Psalm 1:5a NBG 1951)

door ds. Jurgen van den Herik

Crisis? What crisis?

Zo luidt de titel van een LP van Supertramp uit 1975. Daar moest ik aan denken vanwege dat twee keer voorkomende woord: crisis. Crisis is Grieks en komt vaak voor in de Bijbel, veel in het Nieuwe Testament, maar ook bijvoorbeeld in de Septuaginta, de Griekse vertaling van Psalm 1. Daar staat het voor het hebreuwse woord *mishpat*.

Een spannende regel in deze Psalm is vers 5: 'Daarom houden de goddelozen geen stand in het gericht.' In de vertaling van NBG 1951 wordt dit woord 'gericht' gebruikt. Maar vertalingen lopen erg uiteen. De Bijbel in Gewone Taal (BGT) vertaalt dat er van slechte mensen niets overblijft wanneer God recht spreekt. Het lijkt alsof God wraak oefent. Straft. Maar is dat zo?

Goddelozen

Drie begrippen vragen om enige uitleg. Allereerst die in de Psalm voorkomende goddelozen. Wie zijn dat? Zijn dat ongelovigen? Onkerkelijken? Zij die niets hebben met zoiets als: god?

In het Hebreeuws wordt het woord *rasha* gebruikt. *Rasha* is een woord waarin geen verwijzing naar god voorkomt, en waarmee diegene wordt aangeduid die volledig gericht is op kwaad, destructie en vernietiging. De etter. De schoft. Die het leven van kwetsbare mensen ónmogelijk maakt. Het tegenovergestelde van de *tsaddiek*, de rechtvaardige. De *tsaddiek* doet *tsedaka* (recht) en dat leidt tot *mishpat*, gerechtigheid. *Crisis* in het Grieks. Op dat begrip *mishpat/crisis* kom ik zo meteen.

Geen stand houden

Het tweede wat eerst uitleg behoeft is de zinsede 'geen stand houden'. Een verwarrende vertaling, want het Hebreeuws heeft daar het woordje *qoem*, wat betekent: opstaan. In het Grieks wordt dan ook vertaald met: *anistemi*. Het woord dat in het Nieuwe Testament zo'n grote rol speelt: opstanding. Sta op, en ga! Hoe ver zijn we nu? 'De goddelozen zullen geen stand houden in...' , zou ik dus liever vertalen met: 'de schoften zullen niet opstaan in...'

Ja, waarin? In het hebreuws staat er: *mishpat*. Het doen van recht. Je kunt ook vertalen: gericht, zolang je dat maar niet verstaat als 'straf-expeditie' of 'wraak-oefening', maar als: de zaken worden récht gezet. De slachtoffers komen tot hun recht. De doden - waarmee in

de Bijbel vooral de vermoorden worden bedoelt, degenen die zijn omgebracht en van wie het bloed uit de akker roept, zoals het bloed van Abel - de doden staan op. Dat heet: *mishpat*. Er wordt recht gedaan.

Positief woord

Dat woordje *mishpat* is dus in het Grieks: *crisis*. En dat is níet een negatief woord, maar hoopvol, positief en vol van belofte. Althans... voor de slachtoffers van onrecht en geweld, slavernij en uitbuiting. Zij zullen opstaan in de *mishpat*, de *crisis*. De schoften niet.

Crisis is een positief woord! Op de hoes van de LP van Supertramp zie je een mannetje onder een parasol in een desolaat, vervuild, vergiftigd, doods landschap. Daar heeft *crisis* een negatieve klank. In de Bijbel is dat niet zo. Daar is het juist omgekeerd: de zaken worden voor goed rechtgezet. Het is: leven wordt mogelijk gemaakt. Dat wat omgevallen is wordt rechtop gezet. Dat wat mis is komt goed. Wat vuil is wordt rein. Wat gedood is komt tot leven.

Crisis is een positief woord! Niet in ons spraakgebruik, maar wel in de mond van Jezus bijvoorbeeld. Hou dat alstublieft goed vast. Zo kan Jezus zeggen: 'Zie toe dat gij niet onder het oordeel valt.' Met de klemtoon op het laatste woord. Zie toe dat gij niet onder de *mishpat*, de *crisis*, vâlt, want die is niet bedoeld om onder te vâllen, maar om daarin óp te staan! Het wordt schepping. Licht en Leven.

Behalve de schoft. Wees niet bang. Het duistere kwaad dat u de keel doorsneed of in de gaskamers wierp, dat staat níet op.

ds. Jurgen van den Herik is predikant van de Protestantse Gemeente te Drachten

Leesooster

Week 11, 10 t/m 16 maart

zondag Psalm 49
maandag Jeremia 6:1-15
dinsdag Jeremia 6:16-30
woensdag Psalm 127
donderdag 2 Timoteüs 1:1-10
vrijdag 2 Timoteüs 1:11-18
zaterdag 2 Timoteüs 2:1-13

Week 12, 17 t/m 23 maart

zondag Psalm 52
maandag Leviticus 1:1-9
dinsdag Leviticus 1:10-17
woensdag Leviticus 2:1-10
donderdag Leviticus 2:11-16
vrijdag Leviticus 3:1-5
zaterdag Leviticus 3:6-11

Achtergrond

Zeven maal zeventig keer vergeven

In het Evangelie naar Matteüs antwoordt Jezus op een vraag van Petrus, dat zijn leerlingen zeven maal zeventig keer vergeving moeten schenken aan diegene(n) die hen slecht behandelen (18:21v). Dat is nogal een opdracht! Voor een goed verstaan van deze opdracht hoeven het aantal keren niet letterlijk te nemen, alsof je het de 491ste keer iemand wél betaald mag zetten als iemand je slecht behandelt. Het gaat erom dat we iemand altijd (proberen te) vergeven. Dat valt in de praktijk van het leven nog niet mee. *door ds. Alco Meesters*

Volgens sommigen is het schenken van vergeving bij uitstek een teken van zwakte, want als je de woorden van Jezus letterlijk neemt, kan dat ook inhouden dat je over je heen laat lopen. Je moet iedereen immers altijd vergeven. Daarnaast worden deze woorden door daders misbruikt, wanneer zij tegen hun slachtoffers zeggen dat die hen behoren te vergeven. Bij kindermishandeling bijvoorbeeld. De opdracht van Jezus om iemand zeven maal zeventig keer te vergeven raakt hierdoor behoorlijk in diskrediet.

Maar wat is iemand vergeving schenken? Weten we wel wat vergeven inhoudt? Ik zal een poging doen:

Vergeving excuseert NIET, zegt NIET dat het gedrag van de dader okee is. Het probeert niet het gedrag van de dader te vergoelijken door verzachtende omstandigheden.

Vergeving ontkent NIET de foute daden van de overtreder. Je kunt pas werkelijk vergeven als je realiteit aanvaard hebt, wanneer je kan erkennen: deze persoon deed dit bij mij of zei dat tegen mij.

Vergeving is NIET dat je moet excuseren wat de overtreder deed of het op enigerlei manier moet rechtvaardigen.

Vergeving betekent NIET dat het slachtoffer zich moet verzoenen met de dader. Verzoening vereist twee partijen. De persoon die je vergeeft, kan of wil jou misschien niet zien of spreken. Bovendien zullen sommige dingen nooit meer hetzelfde zijn en kan je zelf de

wens hebben geen relatie te onderhouden met de persoon die je vergeeft.

Vergeving vernietigt NIET de herinnering. Het getuigt van grote genade als je je ten volle ervan bewust bent wat er gebeurde en je er toch voor kiest te vergeven. Dus niet: vergeven is vergeten.

Een keuze, niet een gevoel

Vergeving is een keuze, niet een gevoel. Het is een bewuste beslissing dat je niet langer bezig bent met het slechte dat jou is aangedaan. Het is een bewuste beslissing dat je een manier van leven zoekt waarbij je niet alle fouten in je mentale computer opslaat om daar later steeds op terug te kunnen komen.

Vergeving is bitterheid loslaten. Bitterheid is een innerlijke toestand die gekenmerkt wordt door een diepgaand verlangen naar wraak, voortkomend uit diepe wrok. Bitterheid toont zich op verschillende manieren: je geduld snel verliezen, kort lontje, obsessie om wat jou is aangedaan te vereffenen, een constant negatief perspectief. Bitterheid loslaten is pijnlijk omdat afscheid nemen van je wraak pijn doet. Maar de 'beloning' is een uitnodiging om weer in vreugde en vrede te leven.

Vergeving vindt plaats in het hart van de vergever en vereist niets van de kant van de overtreder.

In het hart

Dit zijn zomaar wat gedachten. Belangrijk is dat vergeving in het hart van het slachtoffer

plaatsvindt, zonder dat daarbij iets van de dader wordt verlangd. Hiermee onderscheidt vergeving zich van verzoening. Want voordat er verzoening tussen mensen kan plaatsvinden zal een dader eerst berouw moeten tonen over wat hij zijn slachtoffer heeft aangedaan. Daarnaast is het bij vergeving van belang dat het aangedane leed niet door het slachtoffer wordt ontkend of gebagatelliseerd.

Jezus vraagt zijn leerling zeven maal zeventig keer vergeving te schenken aan diegene(n) die hen slecht behandelen. Hij vraagt ons dus niet om te vergeten wat ons is aangedaan. Hij spoort ons niet aan om over ons heen te laten lopen. Ook bedoelt hij niet dat anderen vergeving kunnen afdwingen met een beroep op zijn woorden.

Vergeving vindt altijd plaats in je eigen hart. Je wilt je leven niet langer laten beheersen door wat jou is aangedaan of overkomen. Je kiest ervoor om niet meer verbitterd te zijn of als een verzuurd mens door het leven te gaan. Wat Jezus ons vraagt, is om ons hart vrij te maken van dingen die de vreugde en vrede in het leven teniet doen. Dat valt in de praktijk van het leven vaak niet mee. Maar Jezus vraagt het wél van ons, en wel zeven maal zeventig keer.

Het schenken van vergeving lijkt een voortdurend proces dat een leven lang duurt, en waarschijnlijk is het ook zo bedoeld. Elke dag heb je de mogelijkheid om je hart vrij te maken om weer voluit te kunnen leven.

ds. Alco Meesters is predikant van de Protestantse Gemeente Lindestreek

Fotokollum Willem Wilstra

Lucht

Guon minsken dy't problemen hawwe mei it sykheljen fine baat by seelucht wylst oaren har better fiele yn 'e bosk. Foar my sels wit ik, dat ik it bêste bedij by de see. Net foar neat binne der sâltwetterbaden en kueroarden; nim bygelyks it waarme wetter yn de Sâltsee (Deade See). Kloften minsken reizgje dêr hinne. Yn Twizelerheide is in saneamde sâltkeamer, dêr't men in oerke fan dy sûne lucht ynazemje kin.

Mar dat sâlt yn 'e loft hat ek in kearside. As der in stoarm oan 'e kust stiet, dan giselet de wyn hiel wat sâlt dieltsje it lân oer. De ruten fan de huzen wurde der wyt fan. Bleat izer ferrustket en sels de ferve wurdt 'opfretten'. Sjoch no dit spatskerm fan in âlde fyts. Sjoen yn in doarp oan 'e kust. Ik wol dêr mei oantoane dat sâlt wurket. It wrot him ûnder ferve. It is lykwols in wûndermiddel. Sa âld as de

skepping. It jout smaak oan it iten, it giet bedjer tsjin, fleis en fisk kinne langer duorje. Ek yn de yndustry wurdt it tapast, bygelyks yn keunststofproduksje. En by winterske glêdens binne wy der wakker bliid mei.

Begripe wy de bibeltekst út Mattéus 5 fers 13 nei dit ferhaaltsje? Jezus sei: 'Jimme binne it sâlt fan 'e ierde'. Myn konklúzje: Sâlt is goud wurdich.

Daarom Pasen

Gratis cd van Martin Mans te bestellen

Een gratis cd van organist en dirigent Martin Mans is te bestellen via www.daarompasen.nl. Met de productie van de cd's wil 'Daarom Pasen' mensen in Nederland op een toegankelijke wijze laten ervaren waar het met Pasen echt om draait.

Daarom Pasen is een vervolg op Daarom Kerst, waarbij meer dan 30.000 cd's zijn verstuurd. „Pasen is voor veel mensen tegenwoordig het feest van paaseieren en de paasbrunch. De echte betekenis van Pasen kennen we helaas steeds minder”, aldus organisator Daan Dams-teeg. „Pasen is het feest waarop we mogen vieren dat Jezus opstond uit de dood en dat het kruis waaraan Hij stierf niet het einde is, maar een nieuw begin van verzoening tussen God en mensen. Het wonderbaarlijke verhaal van

Gods liefde en genade voor alle mensen. Dat cadeau willen we graag delen via deze gratis cd.”

Martin Mans

Dit jaar koos de organisatie van Daarom Pasen voor een cd van Martin Mans en anderen. Met de cd brengen zij het bijzondere verhaal van Passie en Pasen dichterbij. „Het is Pasen, omdat het Kerst was. Het is Pasen, omdat het Passie was. Het is Pasen! En daarom wil ik zin-

gen en spelen van mijn Heiland! Het is een prachtige CD geworden met ruimte voor bezinning, rust, vreugde en passie”, zo laat de artiest weten.

Voor jezelf of om weg te geven

Op www.daarompasen.nl zijn de cd's gratis te verkrijgen. Bij grotere oplage, voor kerken en scholen die de cd uitdelen, vraagt de organisatie een onkostenvergoeding van 2,50 euro per stuk.

De kerkdienst (13)

Driemaal is scheepsrecht: de preek

Na twee artikelen over de preek ben ik nog niet klaar. Er kwam al aan de orde dat er in protestantse kerken gepreekt wordt naar aanleiding van de Bijbel, met het oog op de actualiteit. Nog eens wil ik ingaan op de inhoud van preken.

door Riemer Roukema

Vóór de preek worden eerst Bijbelteksten gelezen. In principe zouden die leidend moeten zijn voor de inhoud van de preek. Maar in de Bijbel staan heel verschillende teksten. Sommige klinken bemoedigend en troostrijk, en zulke teksten worden al gauw voor een leesrooster geselecteerd. Andere teksten zijn strenger en confronterend, zowel van oudtestamentische profeten als van de nieuwtestamentische brieven en Jezus zelf. Zulke teksten worden vaak overgeslagen; maar als ze gelezen worden, dan is het onvermijdelijk dat de predikant ingaat op de vraag wat wij ons daarvan moeten aantrekken.

Iets profetisch

De predikant is geen profeet, maar de preek kan wel iets profetisch krijgen, in de zin van: kritisch op ons gemakzuchtige geloof, op onze lakse en verkwistende levensstijl, en op ons land. Het zou vreemd zijn als de predikant snel over strenge woorden in de Bijbel heen zou stappen en al gauw zou wijzen op Gods genade en vergeving van onze tekortkomingen; al moet het ook daarover gaan. Bovendien staan er in het Oude Testament genoeg verhalen waarvan het moeilijk kan zijn, die rechtstreeks op onze levens te betrekken. Dat zal een creatieve, goed geschoolde predikant wel lukken, maar het levert een ander soort preek op dan bij de vorige teksten die ik noemde.

Onenigheid

In een goede preek komt de actualiteit aan bod, maar er bestaat onenigheid over de vraag welke aspecten daarvan in een preek passen. Neem nu de tendens, kerk en geloof achterlijk te vinden. Het is een uitdaging om op een intelligente manier daarop in te gaan. Niemand zal betwisten dat dit in een preek aan bod mag komen. Als het goed is, draagt het beluisteren van een preek bij aan de opbouw van ons geloof en onze toewijding aan Christus, hoe verschillend die ook beleefd worden. Daarom mogen alle kritische vragen die buitenstaanders én kerkgangers hebben, openlijk worden besproken.

Het wordt al wat anders als het gaat om onze levensstijl. Soms verlaten mensen een gemeente of het geloof omdat een predikant preekte tegen homoseksualiteit. Actueel is het thema zeker, maar je kunt er op zoveel verschillende manieren over spreken en preken. Wie dat aankaart en daarbij weerstand en pijn oproept, laadt een zware verantwoordelijkheid op zich. Maar wat als een pre-

dikant en kerkenraad vinden, dat ze die weerstand en pijn maar voor lief moeten nemen, omdat de kerk zich anders aanpast aan 'de wereld'?

Ook wie de nadruk legt op Gods acceptatie van alle mensen, heteroseksueel en homoseksueel, kan kritiek krijgen, als de indruk wordt gewekt dat onze seksuele levensstijl een privézaak is waarmee de kerk zich niet heeft te bemoeien.

Vluchtelingen

Nog een thema: hoe staat de kerk tegenover vluchtelingen en andere vreemdelingen? Steunde een gemeente het kerkasiel en de maandenlange kerkdienst in Den Haag die bescherming gaf aan een Armeens gezin?

In de kerk zitten mensen van het hele spectrum van politieke partijen. De opvatting dat wij als land niet 'iedereen maar' kunnen opnemen, klinkt redelijk. Maar waar ligt de grens? Politici hebben een eigen verantwoordelijkheid, maar die wordt beïnvloed door wat er leeft in het land en dus ook in de kerk. Je kunt als predikant niet om die actualiteit heen, maar lastig kan het wel worden. Of je kunt mensen kwijtraken als je probeert vanuit de Bijbel eerlijk op zulke concrete hedendaagse thema's in te gaan.

En wat te denken van thema's als grootschalige bankfraude, of het sluiten van een coalitie met landen die een oorlog aangaan? Mag een predikant daarover iets zeggen? Of moet het profetische aspect van de preek worden beperkt tot het persoonlijke geloof? Mag een preek de kerkgangers niet onrustig maken? Mag het evangelie nooit schuren met wat wij al dachten?

'Mooi?'

Deze vragen kan ik in dit artikeltje niet oplossen, maar ik stel ze aan de orde om aan te duiden waarover het in de preek ondanks alles toch zal moeten gaan. Als gemeenteleden na een kerkdienst tegen mij zeggen dat ze het mooi hebben gevonden, dan denk ik altijd: als ik ze maar niet naar de mond heb gepraat!

Al ben ik predikant en geen profeet, toch gaat het dan door mij heen dat in Israël juist de valse profeten een warm onthaal kregen! (Zie bijv. Jeremia 6:13-15; 8:4-12; 28:1-17; Ezechiël 13:1-23; Micha 3:5-8.)

Dr. R. Roukema is hoogleraar aan de Protestantse Theologische Universiteit in Groningen en vaste medewerker van Geandewei

Geloofsgetuige

Gisbertus Voetius

'Wat zal het baten subtiel over God en zijn werken ad extra en ad intra, over de Triniteit der personen en dergelijke mysteriën te hebben gedisputeerd, als wij de ware ootmoed hebben gemist?'

* 3 maart 1589, Heusden
† 1 november 1676, Utrecht

De Heusdense predikant Gisbert Voet werd in 1634 de eerste hoogleraar theologie aan de net gestichte Illustere School van Utrecht, naast de Dom. Twee jaar later verhieven de stedelijke magistraten hun academie tot universiteit. Met Voetius had de vroedschap een toptalent binnen gehaald. Hij nam de ontwikkeling van de theologische opleiding met vaart ter hand. Hij was een overtuigd contra-remonstrant, leerling van Gomarus. Hij had laten zien hoe je in een katholieke omgeving protestantse gemeentes kunt oprichten en het theologisch debat kunt voeren. Met zijn vele kwaliteiten droeg hij ook bij aan een gestage uitbreiding van de plaatselijke gemeente. Utrecht werd een bolwerk van orthodoxie.

Wetenschap moest samengaan met *pietas*, 'godzaligheid'. Aldus de titel van zijn inaugurele toespraak in academisch Latijn en verlichtigd met talloze citaten uit de Bijbel, antieke dichters en filosofen, grote christelijke auteurs uit vroeger eeuwen. Op zich was dit een oud en algemeen christelijk ideaal: wetenschap onder de tucht van Gods wetten en gericht op de eer van God en het heil der mensen. Vanzelf hoorden daar afkeurende woorden bij over losbandig gedrag en openbare dronkenschap van universitaire jongelingen en docenten, of over de nieuwe mode van het in brand steken van tabak. Wie goed luisterde kon ook het piëtisme horen naderen, de nieuwe gerichtheid op het innerlijk voor het ontwaren van geestelijke groei.

De *helluo librorum*, 'boekenverslinder', met ijzeren geheugen schoeide de opleiding op klassieke leest. 'Gereformeerde scholastiek' kreeg later een ongunstige klank. Maar het betekende een training in stevig analyseren, argumenteren, debatteren, citeren en concluderen volgens klassieke internationale standaards. En dat werd niet alleen toegepast op leerstellige vraagstukken, maar ook op kwesties uit de kerkelijke praktijk. En op de 'ascetiek', de praktijk van het geestelijk leven met wat daar bij hoort aan gebed, meditatie en vele soorten ervaring van 'geestelijke verlatingen'.

Voetius was aangestoken door de Engelse puriteinen. Hij hoorde bij de 'preciezen' wat betreft allerlei vraagstukken van het openbare leven: het kaarten en dobbelen, het dansen, de zondagsheiliging, de mannelijke haardracht. Maar lachen mocht. En naast de vele verplichtingen gaf hij ook nog les aan jonge weeskinderdijes. Voor z'n plezier.

Zijn universiteit is nu de grootste van het land. Zijn predikantenopleiding is onlangs opgeheven. Losbandig gedrag van studenten is gebleven.

Harmen Jansen

Kleurrijk Vieren met als thema Eenheid in Verscheidenheid

Het Platform Levensbeschouwing in Kleurrijk Fryslân en de afdeling geestelijke verzorging van het Medisch Centrum Leeuwarden houden op 21 maart, de Internationale Dag tegen Racisme en Discriminatie een bijeenkomst Kleurrijk Vieren met als thema Eenheid in verscheidenheid - Leve de verschillen. Inloop: 16.30 u., vieren en dialoog: 17.00 - 19.00 uur, in het auditorium van het MCL. Voorgangers en vrijwilligers delen vanuit verschillende religies en levensbeschouwingen hun gedachten. Ook is er muziek van het Kleurrijk Fryslân Ashuka-koor. Toegang vrij, er is een collecte ter bestrijding van de kosten.

Canticum Novum brengt op 29 maart 'Magnifieke koorwerken'

Vocaal ensemble Canticum Novum o.l.v. Janne de Groot voert op 29 maart in de Lutherse Kerk in Leeuwarden het concert *Magnifieke koorwerken* op, met op het programma het *Magnificat* van Pachelbel, *In te Domine Speravi* van Buxtehude, *Komm, Jesus Komm* van Johann Schelle, *Ich Lasse Dich Nicht* van J.S. Bach en *Missa in Tempore Quadragesimae* van Michael Haydn. Muzikanten zijn organist Roelof van Luit en celliste Mathilde van Wijnen. Aanvang 20.00 u., toegang tien euro inclusief koffie of thee.

Zingend naar de Zondag op 30 maart met koor uit Genemuiden

Na het succes met de Verenigde Veluwe Koren in oktober vorig jaar, komt nu het Christelijk Genemuider Mannenkoor Stereo naar de Gereformeerde Kerk van Damwâld, voor de vierde editie van Zingend naar de Zondag. Naast het optreden van het mannenkoor is er wederom volop samenzang. ds. S. Boukes uit Damwâld verzorgt de presentatie. Stereo bestaat uit meer dan 140 zangers die geestelijke liederen, klassieke werken, vaderlandse liederen en Psalmen zingen, zowel vierstemmig als met de unieke Genemuider bovenstem. Dirigent is Harm Hoeve uit Rouveen. De organist voor deze avond is Jorrit Woudt uit Enschede. Zingend naar de Zondag is op 30 maart en begint om 19.30 u. De toegang is gratis, er is wel een collecte voor de onkosten.

Gospelkoor The Messengers uit Holwerd geeft jubileumconcert

Op zaterdag 6 april geeft gospelkoor The Messengers uit Holwerd een jubileumconcert vanwege het 25-jarig bestaan. Als speciale gast treedt op Gerry Dantuma, bekend van The Voice of Holland. Het concert wordt gehouden in MFA De Ynset aan de Morgenzon 7 in Holwerd, aanvang 20.00 u. Kom op tijd want vol is vol.

Classis Fryslân

Veel besluiten op vergadering

De classisvergadering van 7 februari 2019 was er een waar besluiten vielen; er valt dus wel iets te melden.
door Janny Brinkman

Benoeming voorzitter Classicaal College voor de Visitatie

De reorganisatie in de Protestantse Kerk en in de kerkorde betekent ook een wijziging op het terrein van de visitatie. Het is niet zo dat elke gemeente eens per vier jaar visitatoren ontvangt: voortaan bestaat alleen nog bijzondere visitatie. Daarbij hoort een betaalde functie (0,25 fte in Fryslân) voor de voorzitter van het CCV.

Op 7 februari werd mevr. ds. Idske van der Pol voor het voorzitterschap voorgedragen; met vertrouwen werd zij zonder enige tegenstem door de Classicale Vergadering (CV) in die functie benoemd. Aan haar taak 'ontmoeting met de gemeenten' zal ze vanaf 1 maart 2019 samen met de classispredikant vorm geven.

Nijkleaster en het FAF

De financiële commissie van de classis (drie personen, van wie één formeel de penningmeester heet) legde een aantal voorstellen op tafel. Het eerste betrof een toezegging aan Nijkleaster, een toezegging die echter het einde van het Fries Activiteiten Fonds (FAF) versnelde in beeld zou brengen.

De classicale vergadering ging akkoord met het voorstel van het Breed Moderamen om uit het FAF een bedrag van 100.000 euro te verstrekken aan Nijkleaster, **mits** de toezegging van de landelijke kerk om dit bedrag minimaal te verdubbelen ook wordt nagekomen. Tegelijk ging de CV akkoord met de consequentie van bovengenoemd besluit, namelijk het einde en de opheffing van het FAF.

(Wat is het FAF? Het Fries Activiteitenfonds is in 2004 ontstaan door de fusie van de Hervormde en Gereformeerde gemeenten. Na verkoop van de panden van het P.K.V en de Gereformeerde Synode in Friesland werd de opbrengst van het pand van de Gereformeerde Synode in een fonds gestort met als doel kerkelijke activiteiten in Friesland te ondersteunen. Nu komt de bodem van het fonds in zicht.)

Nieuw fonds

Toch behoudt de classis graag de mogelijkheid initiatieven financieel te ondersteunen. Daarom werd er ook een vervolgvorstel gepresenteerd: aan de diaconieën van alle gemeenten vraagt de classis binnenkort om een jaarlijkse bijdrage voor een nieuw fonds. Hoe hoog of laag? 50 euro per jaar van een kleine gemeente (tot 500 zielen); 100 euro van een middelgrote gemeente tot 1000 zielen; 250 euro van een gemeente met meer dan 1000 zielen. Deze omslag kan ± 18.000 euro per jaar opbrengen.

In oktober 2018 werd al besloten dat de Classis Fryslân aan alle kerkelijke gemeenten een financiële bijdrage gaat vragen, zodat er bin-

nenkort twee fondsen zijn: een Algemeen Classicaal Fonds en een Classicaal Diaconaal Fonds. Zonder discussie ging de classicale vergadering akkoord met het opzetten van een diaconaal fonds voor de classis Fryslân volgens de lijnen die door de financiële commissie zijn uitgezet.

Tenslotte ging de vergadering ermee akkoord dat het resterende geld van het FAF in twee gelijke delen ingebracht wordt in de nieuwe fondsen.

Beroepseisen

Kort werd er op 7 februari gesproken over de constatering van het Breed Moderamen dat de classis Fryslân veel kerkelijk werkers (incl. jeugdwerkers) kent die niet voldoen aan de beroepseisen van de Protestantse Kerk: zij volgden geen erkende opleiding en staan niet geregistreerd in het register van kerkelijk werkers. Maar de classis staat buitenspel: er is geen enkele regel die de classis betreft bij de aanstelling van een kerkelijk werker.

Hoe gaan we hiermee om? Hoe controleren we een aanstelling of handhaven we de voorwaarden? De ontstane scheefgroei verdient serieuze aandacht maar tegelijk een respectvolle benadering, want inzet en werk van ook deze werkers worden zeer gewaardeerd.

ZWO-commissies

Evelien Vrolijk en Gerdine Klein, consultants voor Kerk in Actie, vormden in de vergadering een serieus maar welkom intermezzo. Zij vertelden over hun ervaring met Friese ZWO-commissies en diaconieën en toonden via de beamer beelden en een filmpje bij het Rwanda-project waarbij de Fryske kommissjes betrokken zijn.

En tenslotte:

- Nog niet alle Ringen hebben per 01-01-2019 hun afvaardiging naar de classisvergadering op orde. Waar Franeker nu een volledige afvaardiging heeft met twee nieuwe leden en zowel Leeuwarden als Heerenveen ook een opvolger voor een afgetreden lid vond, kennen de Ringen Drachten en Dokkum nog steeds een vacature, resp. een diaken en ouderling-kerkrentmeester.

- In verscheidene Ringen/subringen werden het afgelopen halfjaar al bijeenkomsten georganiseerd, waarvan nu melding werd gemaakt in de CV. Het initiatief daartoe kwam steeds uit de Ring zelf, zoals in feite de bedoeling ook is. Als het maar even mogelijk is, wil de classispredikant graag aanwezig zijn; in ieder geval ziet hij bijeenkomsten en activiteiten graag aan hem gemeld.

Volgende classicale vergadering: 21 mei 2019

Janny Brinkman is de scriba van de Classis Fryslân

Paulus' passie in de Efezebrief (1)

Een hart dat klopt voor de eenheid

In de afgelopen twee jaar ben ik met mijn gemeente op Urk de Efezebrief doorgegaan. Efeze is nu niet meer wat het ooit was: een bloeiende havenstad aan de kust van Klein-Azië (West-Turkije). Daar, en in de omgeving, waren christelijke gemeenten ontstaan. Paulus schrijft die aan in een brief die meer een 'algemene rondzendbrief' was dan bestemd voor de gemeente te Efeze alleen. De woorden 'in Efeze' ontbreken dan ook in betrouwbare handschriften.

door ds. E.J. Terpstra

De omstandigheden waaronder Paulus schrijft zijn die van gevangenschap. Nu worden in Handelingen verschillende gevangenschappen genoemd, nl. te Caesarea, Filippi (heel kort) en Rome. N.T. Wright veronderstelt in zijn recente Paulusbiografie een gevangenschap in Efeze. Tijdens die gevangenschap zijn dan de brieven 2 Korinthe, Filippenzen, Kolossenzen maar ook Efeze geschreven, aldus Wright. In deze gevangenschap, zo meent Wright, kreeg Paulus een nieuw zicht op de verhoogde en verheerlijkte Christus. De Heere, Die hoogverheven is boven de machten.

Christus verhoogd

En inderdaad: zo komen we Christus tegen in de Efezebrief. Denk aan wat we lezen in 1: 20. Paulus bidt eerst dat de gelovigen met open ogen mogen zien welke hoop de gelovigen voor de boeg hebben. En dat ze mogen zien hoe groot Gods kracht is die in hen werkt. Zoals die eerder gewerkt heeft 'in Christus, toen Hij Hem uit de doden opwekte en aan Zijn rechterhand zette in de hemelse gewesten...' Maar Christus is als verhoogde Heere niet ver verwijderd van de gemeente op aarde. Nee, Hij is gegeven als hoofd van de gemeente, die zelfs Zijn lichaam is. (1: 22-23) Van Hem als Hoofd mogen we dan ook betrokkenheid verwachten op Zijn lichaam.

In de toenmalige denkwijze zorgt het hoofd voor de groei van het lichaam. Het gebruikt daarvoor de pezen en de banden, om de groei-kracht door te geven. Zo lezen we van Christus en de gemeente in 4: 16: 'Van Hem uit wordt het hele lichaam samengevoegd en bijeengehouden door elke band die ondersteuning geeft, overeenkomstig de mate waarin ieder deel werkzaam is. Zo verkrijgt het lichaam zijn groei, tot opbouw van zichzelf in de liefde.' De genoemde banden/pezen kunnen worden verbonden aan de dienst van ambtsdragers. Door hen doet Christus de gemeente groeien. Door hen, die Hij als gaven uit de hemel geeft aan Zijn lichaam. (4: 11) Zij moeten de gelovigen toerusten tot onderling dienstbetoon. (4: 12)

De eenheid als gave

Uit het voorgaande wordt al duidelijk hoe belangrijk voor Paulus de gemeente is. En vooral: hoe belangrijk haar eenheid is. 'De gemeente en haar eenheid' is zelfs het hoofdthema van deze brief. Die eenheid is een zaak waarvoor de gelovigen zich moeten inzetten. Zie de

woorden hierboven over 'opbouw in liefde', 'onderling dienstbetoon.'

Maar op de eerste plaats is de eenheid van de gemeente een gave. Dat beklemtoont Paulus in het tweede hoofdstuk van deze brief. In 2: 14 lezen we dat Christus 'onze vrede' is.

Dan gaan er twee dingen door elkaar lopen. Aan de ene kant heeft Christus de gelovige gemeente met God verzoend; zo is Hij de vrede van de gelovigen. (2: 16) Maar dat is van die 'vrede' hier niet de overheersende betekenis. Die vinden we in de verzen 14 en 15. Daar lezen we over de verhouding tussen Jood en niet-Jood zoals die altijd was. Gods volk zette zich af tegen de niet-Joden; er was sprake van 'vijandschap'. Gods volk moest Gods volk blijven; het mocht zich niet vermengen met niet-Joden. Juist geboden als de besnijdenis hadden als nut dat ze grens helder trokken. Als een scheidsmuur. Terwijl oorspronkelijk Israël juist tot zegen moest zijn voor de volken, door hen op de levende God te wijzen.

Scheidsmuur

Wat doet Jezus Christus in Zijn sterven? Hij haalt deze scheidsmuur van de geboden neer. Hij beëindigt de vijandschap. De ene ge-

meente is daardoor mogelijk, bestaande uit christenen uit de Joden en uit de niet-Joden. De ene gemeente die is als een nieuwe mensheid. De mensheid was immers niet geschapen voor verdeeldheid tussen dienaars van de levende God en afgodendienaars. Samen moesten de mensen de ene God dienen. Dat doel wordt in de ene gemeente weer bereikt. Paulus laat daarop in hoofdstuk 3 weten wat zijn aandeel is bij de vorming van die ene gemeente. Hem is een taak gegeven voor de niet-Joden. Uit zijn mond moeten zij horen dat zij volop deel uitmaken van het volk van God, wanneer zij tot geloof komen. Dus zijn zij ook erfgenamen van de komende vernieuwde wereld, volwaardige leden van de gemeente als Christus' lichaam. Dus komt de belofte van het verbond hun ook volledig toe. (3: 6) De ene gemeente is het werk van Christus. Ze wordt realiteit door de prediking van -onder meer- Paulus onder de niet-Joden.

In Geandewei 6 deel 2: de eenheid als opgave

ds. E.J. Terpstra is predikant van de Gereformeerde Kerk Urk en vaste medewerker van Geandewei

VOLGENDE KEER **in** G eandewei

Buikpijn

Het Elfstedenpad lopen

*Het is heilzaam om te beseffen hoe
ergerniswekkend het kruis van Christus is*

